

1937

1954

1977

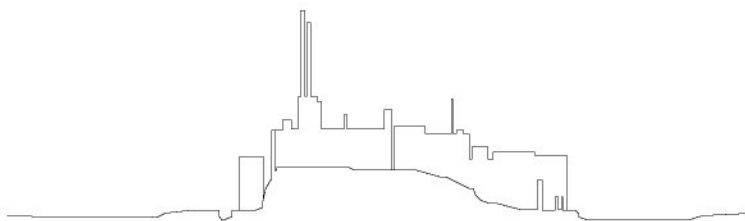
1991

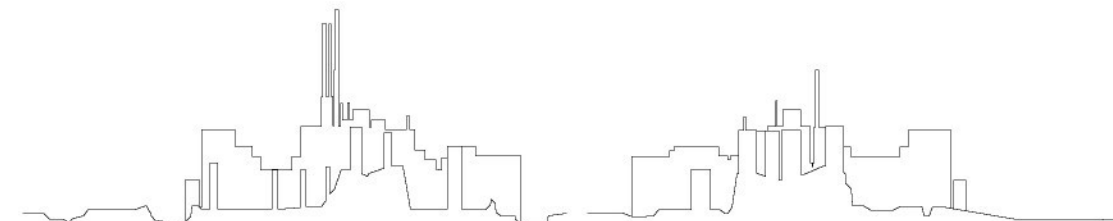
2005

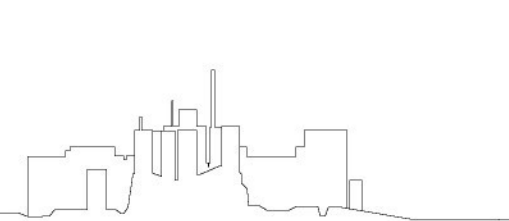
2008

severní pohl.

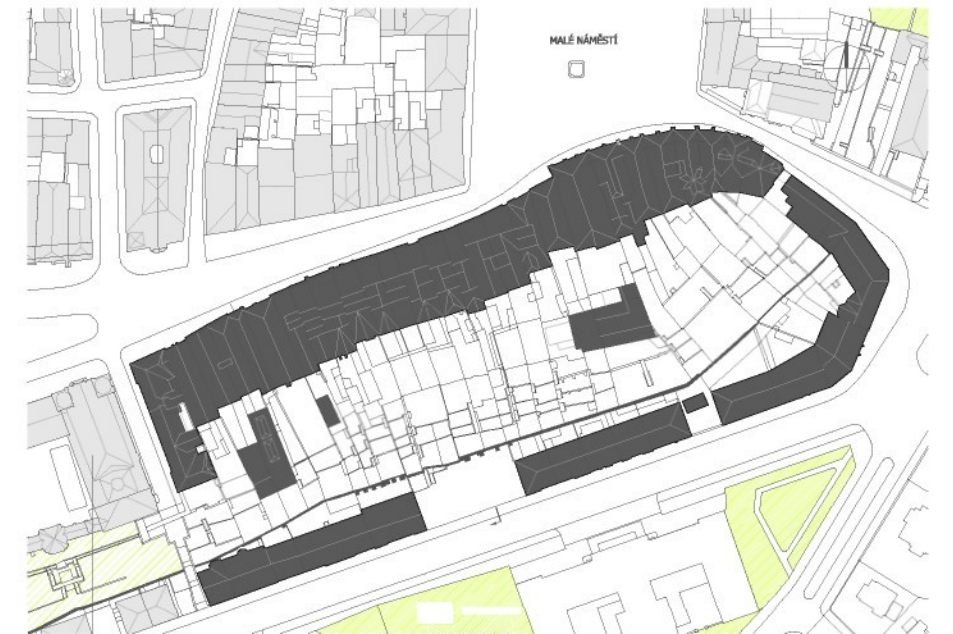
západní pohl.

východní pohl.

ŘEZY HISTORICKOU ZÁSTAVBOU měřítko 1:250

stávající situace 1:800

Zacpal Richard

Bakalářská práce architektonického ateliéru 1
prof. Ing. arch akad. arch Jiřího Suchomela

Jižní terasy Hradec Králové

Historický vývoj
a současný stav

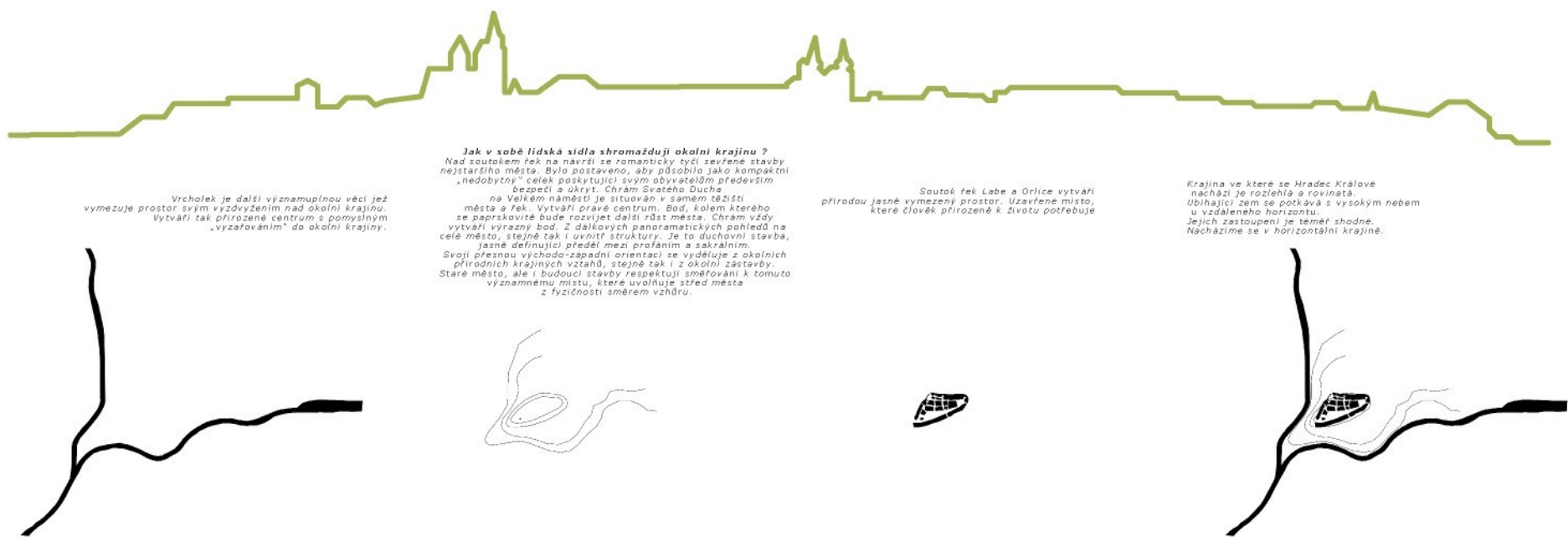
002

„Jižní terasy v Hradci Králové“.

Úkolem bylo navrhnout nové využití teras uvnitř bloku domů, lemujících Velké a Malé náměstí ve vztahu k historickému jádru města a hledat rozsah a způsob tohoto využití. Úkol byl zadán ve spolupráci s magistrátem města Hradec Králové jako studie s cílem ověření možné využitelnosti místa. Takto radikální zásah do místa, charakteristického složitými majetkovými poměry, by byl jistě možný pouze za mimořádných podmínek. Zadání práce od této komplikace abstrahovalo a snažilo se podnitit velkorysý a obecně atraktivní řešení.

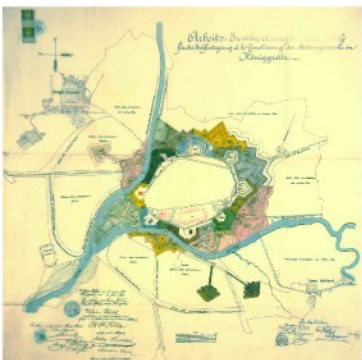
de Pierker, Hradec Králové před výstavbou pevnosti, 1756

Jak v sobě lidská sídla shromažďují okolní krajinu? Nad soutokem řek na návrší se romantický tyčí sevršený stavby nejstaršího města. Bylo postaveno, aby působilo jako kompaktní „nedobytný“ celek poskytující svým obyvatelům především bezpečí a úkryt. Chrám Svätého Duše na Velkém náměstí je situován v samém těžišti města a řek. Vytváří pravé centrum. Bod, kolem kterého se paprskovitě bude rozvíjet další růst města. Chrám vždy vytváří výrazný bod. Z dálkových panoramatických pohledů na celé město, stejně tak i uvnitř struktury. Je to duchovní stavba, jasně definující předěl mezi profáním a sakrálním. Svoji přesnou východo-západní orientací se vyděluje z okolních přírodních krajinných vztahů, stejně tak i z okolní zástavby. Staré město, ale i budoucí stavby respektují směřování k tomuto významnému místu, které uvolňuje střed města z fyzčnosti směrem vzhůru.

Soutok řek Labe a Orlice vytváří přírodou jasně vymezený prostor. Uzávřené místo, které člověk přirozeně k životu potřebuje

Krajina ve které se Hradec Králové nachází je rozlehlá a rovinná. Ubíhající zem se potkává s vysokým nebem u vzdáleného horizontu. Jejich zastoupení je téměř shodné. Nacházíme se v horizontální krajině.

Pevnost byla dokončena v roce 1789 a úplně změnila tvář města a jeho okolí. Pražské a Slezské předměstí byla z větší části zbořena (na dostřel děl z pevnosti) a obyvatelé přestěhovali do nové založených obcí Kuklenu, Rouchov a Nový Hradec Králové. Kopec Rožberk byl rozvezen na valy a hrady, které pak byly obezděny. Uprostřed zůstalo staré město s třemi sty tisíci obyvateli a zhruba osmi tisíci obyvateli (včetně vojenské posádky). Pevnost by se dala vzdáleně přirovnat k principu „mariátské třísky“. Přesná funkční schéma navržené specialisty na vojenskou strategii, položené přes krajinné dispozice, které si plně přizpůsobuje.

183

Vítězný návrh ze soutěže na 1. regulační plán města Hradec Králové 1985

1. Regulační plán města (J. Zámečník) 1890

První regulační plán města, J. Zámečník, 1890
Prvním regulačnímu plánu předcházela soutěž. Vítězný návrh hledal ideální tvar prvního okruhu a k němu přivádí příjezdové cesty včetně železnice, které jsou osami nových rozvojových území. Historické jádro je skutečným středem a centrem města. Rozvoj se soustřeďuje pouze podél pražské a slezské osy. Nová struktura okolo „kopce“ je sice „okrouhlá“, ale nekopíruje geometrii fortifikace.

Vítězný návrh na 2. regulační plán města Hradec Králové (V. Zakrejs, J. Sejn, V. Rejchl) 1909

Generální plán zastavovací, Liska, Rejchl, 1911
Přináší Hradci kruhový objezd. Kruh dává městu možnost rozvinout se symetricky. Plán formuluje charakter jednotlivých okružních komunikací, rozmístění veřejných prostranství a parků. Hradební okruh si ponechává svou původní stopu a do struktury se poprvé propisuje osmipolná hvězda fortifikace. Město má kamenná nábrží a místo dopravy železniční počítá s dopravou lodní až k Pražskému mostu.

Regulační plán profesora Gočára 1926-1928

Regulace pravotočivé labejské kotliny, J. Gočár 1925

Regulační plán prof. Gočára, z let 1926-1928
Zabývá se především strukturou nových rozvojových území Hradce v kotlinách. Řeší systém radiálně okružního dopravního skeletu, systém zelených ploch podél vodních toků a systém zastavění podél radiál a městských okruhů. Integruje historické jádro do nového města pomocí komunikací. Zabaluje staré město do zeleného prstence.

Náčrt upravovacího plánu Velkého Hradce Králové, J. Gočár 1931

Územní plán Velkého Hradce, E. Bode, 1942
Územní plán profesora Bodeho obsahuje komplexně zpracované průzkumy a řeší především příměstské oblasti. Zajímavé hledá trasu třetího okruhu.

Revize asanačního plánu historického jádra, kolektiv katedry vývoje architektury FA ČVUT, B. Fanta, B. Syrový, S. Voděra, M. Zachystal, 1969
Za cíl si tato práce klade. Zachovat staré město maximálním obnovením jeho životaschopnosti za optimalizace dýchacích podmínek. Tedy zachovat ho nikoliv jako muzeální exponát, ale jako organismus životní. Úloha: životodárný, revize uvolňuje o maximální provzdušnění, provětrání a proslunění asanovaných bloků. Mělo tak dojít k demolici domů u divadla, sokolovny, domů u Grandu. Natěště se podařilo zrealizovat pouze demolice objektů dvorních traktů nad jižními a severními terasami

Urbanistická studie Hradce Králové, Roman Koucký, architektonická kancelář, 2000
Studie reaguje na potřeby současného města. Pro městské centrum navrhuje co největší zkompaktnění zástavby, naopak pod ním vytváří rozsáhlé parky a zelené plochy, kterým by měly z centra vést pěší stezky. Definuje náměstí, místa určená pro kompaktní zástavbu a místa pro parky. Uvažuje o jasnější dopravní koncepci. Dotazení Brněnské radiály až na vnitřní okruh. Ten také upravuje. Vzniká Alejní třída kopírující stopu hvězdy staré fortifikace

Richard Zacpal

Bakalářská práce architektonického ateliéru 1 prof. Ing. arch. akad. arch. Jiřího Suchomela

Jižní terasy Hradec Králové

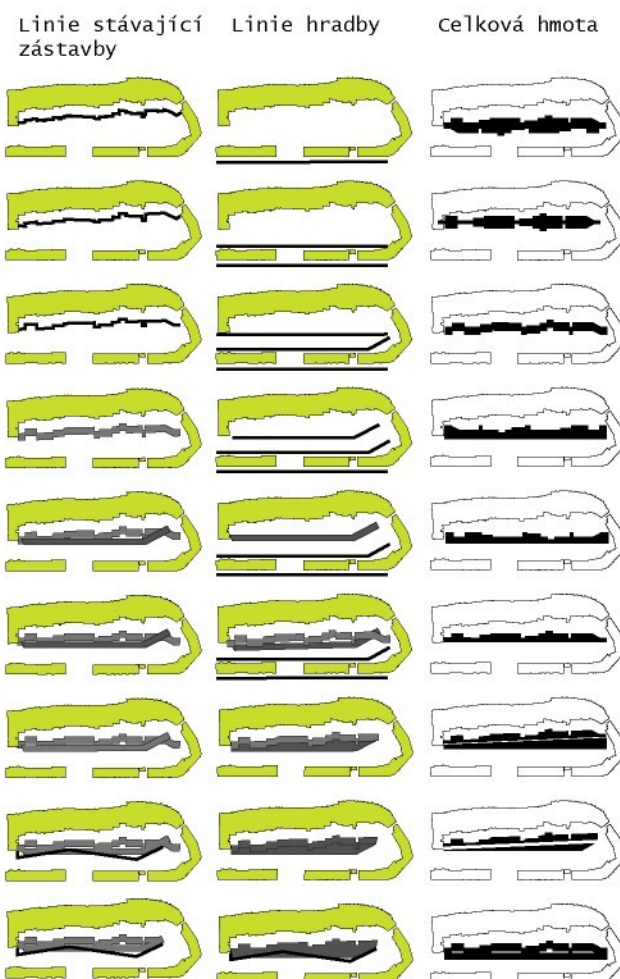
Zadání a historický vývoj

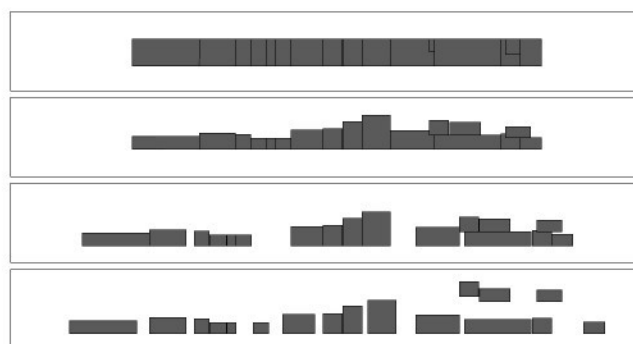
001

historická centra měst
s přibližně stejným počtem
obyvatel

vývoj hmot

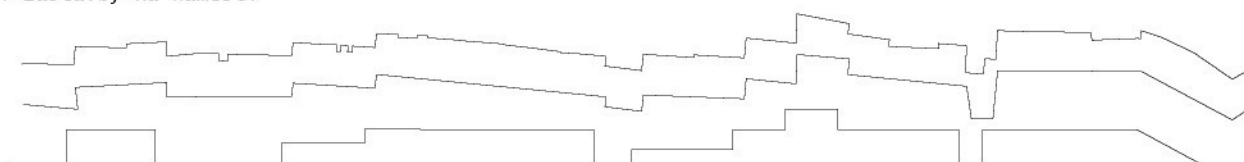
Rozpad intenzivní kompaktní zástavby
- linie -
do samostatně stojících objektů

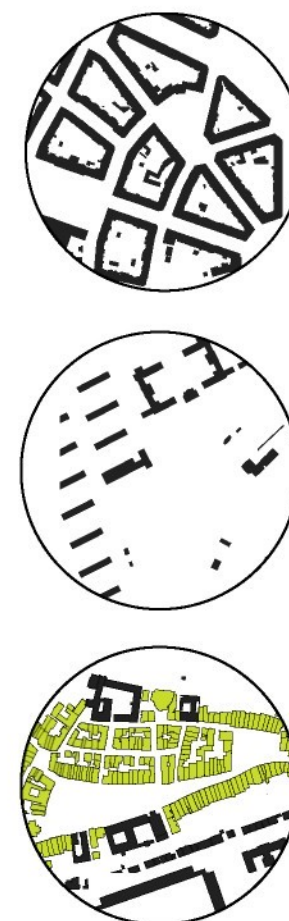
Inspirace

Zjednodušení vnitřního obrysu
přiléhající zástavby na náměstí

Typické městské struktury
v Hradci Královém

**Smyslem je zabránit rozmívání jasné městské struktury, degradaci volné krajiny a zahušťovat intravilán.
Při desurbanizaci je třeba urbanizace, monofunkčním plochám hybridní zástavba, polycentrální struktura na místo monocentra.**

Hradec Králové

Město v planině, na soutoku řek. Na návrší sevřené stavby nejstaršího městského jádra. Obemknuto hradbou a zelení. Postaveno jako nedobytný kompaktní celek poskytující svým obyvatelům především úkryt a bezpečí.

Tvar městského jádra je definován mírnou vyvýšeninou a jejími svahy. Téměř v polovině dělen hlavní městskou spojnici, ze západu na východ, na dvě morfologicky odlišné městské struktury. Severní, rozvolněná, rozsáhlejší, upraveným parkem ohraničená. Oproti tomu na jihu vymezuje náměstí jedna linie domů, sevřená na hraně návrší mezi hranou kopce, kde původně stála horní hradba, a náměstím. Úpatí kopce lemují těžká hmota dolní hradby. Mezi těmito jasnými lineárními bariérami se rozkládá území určené k řešení.

Koncept

Centrum Hradce Králové je jedním z mála českých hradebních měst, které o své hradby, svou uzavřenost, komornost a pocit bezpečí nepřišlo ani dnes. Stále jsou tyto znaky středověkého města ve struktuře intravilánu čitelné. Od půdorysných stop původní barokní hradby a bastionů se odvíjí městská uliční síť. Centrum města zůstalo díky stavební uzavěře skoro nedotčené. Je zdůrazněno linií horní a dolní hradby. V tomto prostoru mezi hradbami je první vnitřní zelený okruh, z části veřejně přístupný, jinde stále v soukromém vlastnictví. Celé centrum jasně vymezuje vnitřní kruhový obchvat města. Tato radiální struktura se dále rozvíjí ve stejném duchu i za tento přehledný pahorek.

Hlavní ideou k řešení daného území na místě bývalé horní hradby v centru Hradce Králové je setkávání dvou světů. Svět živelně rostlého, nepravidelného, nejstaršího městského jádra a svět za hradbami, který je intenzivní, pravidelný s vysokou zástavbou na minimální ploše. Je vymezen linearitou původní hradební zdi a parkán Tyto dvě morfologicky odlišné struktury tvoří mnou navrhovanou novou zástavbu a vkládají do ní to nejlepší ze svých vlastností.

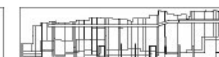
Linie základové spáry ve vnitrobloku domů na náměstí je jednou ze dvou tvar určujících linií. Zjednodušuji ji, rovnám dle karteziánského systému. Posunuji ji o 15 metrů dále do vnitrobloku a tento prostor ponechávám rezidentům z domů na náměstí. Je to kontinuální zahrada s možností vytvoření klidných a soukromých zákoutí pro relaxaci. 15 metrů proto, abych dodržel původní gotickou parcelaci (2/3 pro dům a 1/3 pro zahradu, při hloubce parcely 45 metrů). Jasná bariéra mnou narovnané dolní hradby, zase vymezuje park a zástavbu z jihu. Její monumentalita a přehlednost je odrazem linky kasáren a přímé Komenského ulice. Odstupuje od pat domů na ulici Komenského o 7,5 metru a nabízí větší prostor pro dvorky těchto domů. Původní zadržovaná dolní hradba, místy padlá, je zrekonstruována. Veřejně přístupný park – z Mýtské ulice či Gočárova schodiště – navazuje a doplňuje zelený okruh za hradbou.

Zacpal Richard

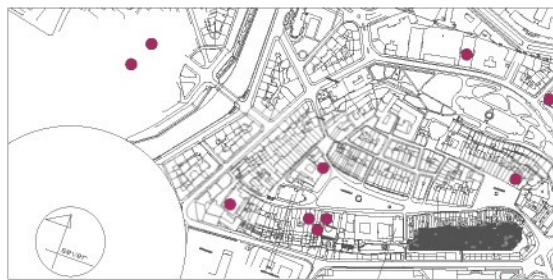
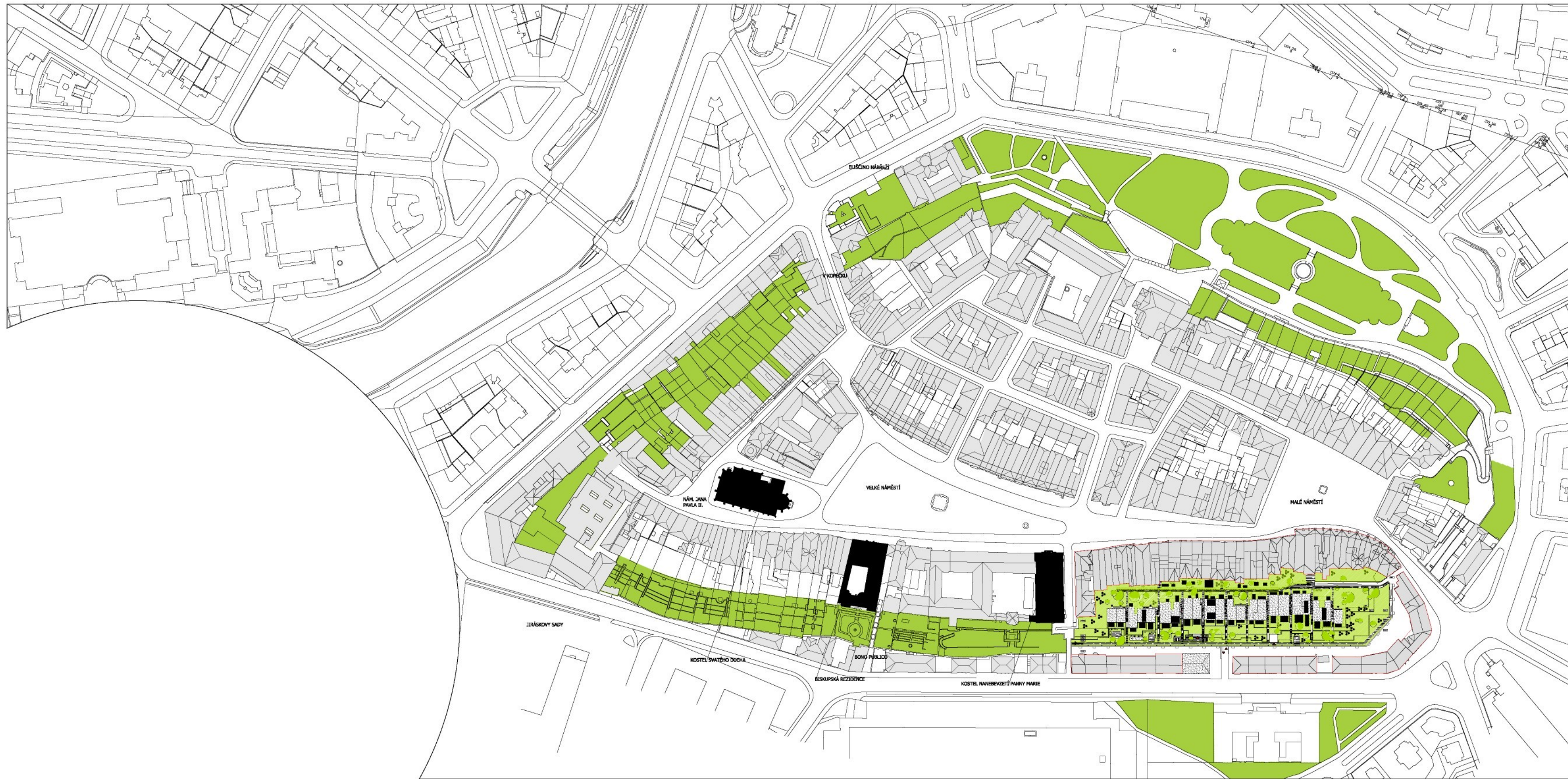
Bakalářská práce architektonického ateliéru 1
prof. Ing. arch. akad. arch. Jiřího Suchomela

Jižní terasy Hradec Králové

Koncept
a inspirace

003

sociální služby

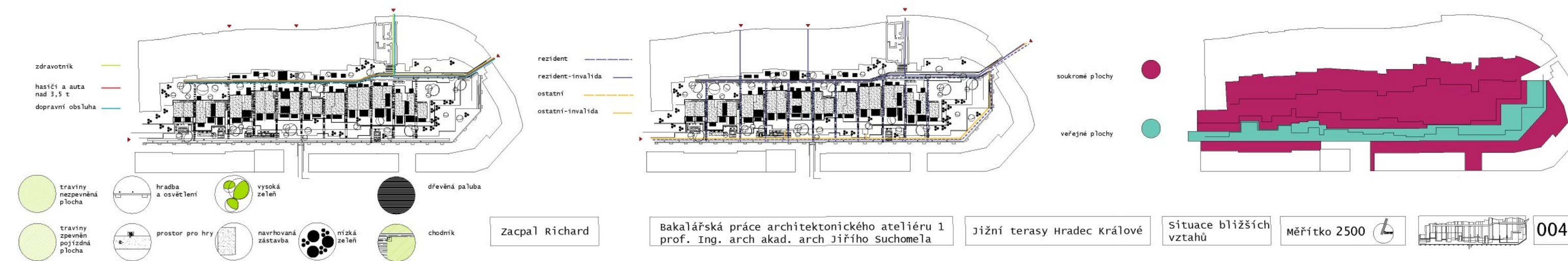
Automobily
Linky MHD a zastávky

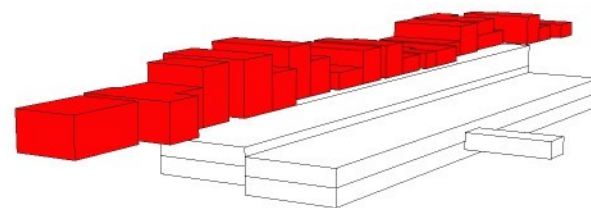

Soukromá zeleň
Veřejná zeleň

Veřejné plochy

Zacpal Richard

Bakalářská práce architektonického ateliéru 1
prof. Ing. arch akad. arch Jiřího Suchomela

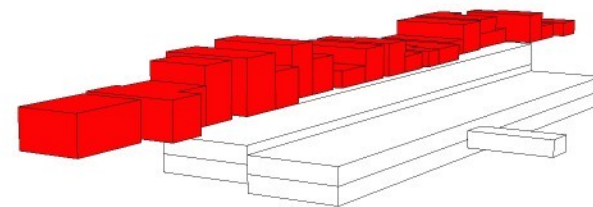
Jižní terasy Hradec Králové

Půdorys 2NP
Bydlení

Měřítko 1:500

006

Zacpal Richard

Bakalářská práce architektonického ateliéru 1
prof. Ing. arch akad. arch Jiřího Suchomela

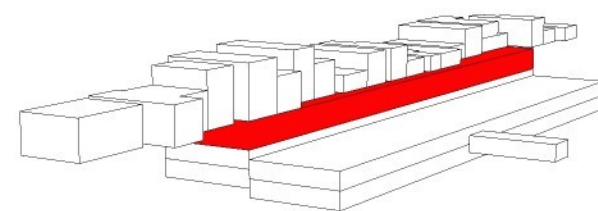
Jižní terasy Hradec Králové

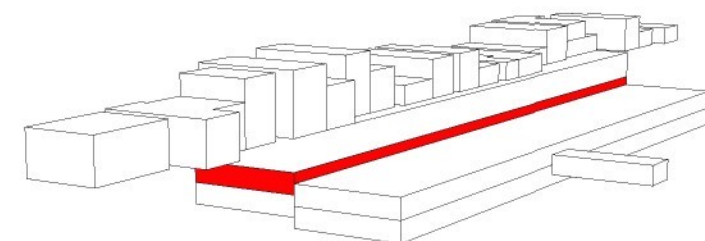
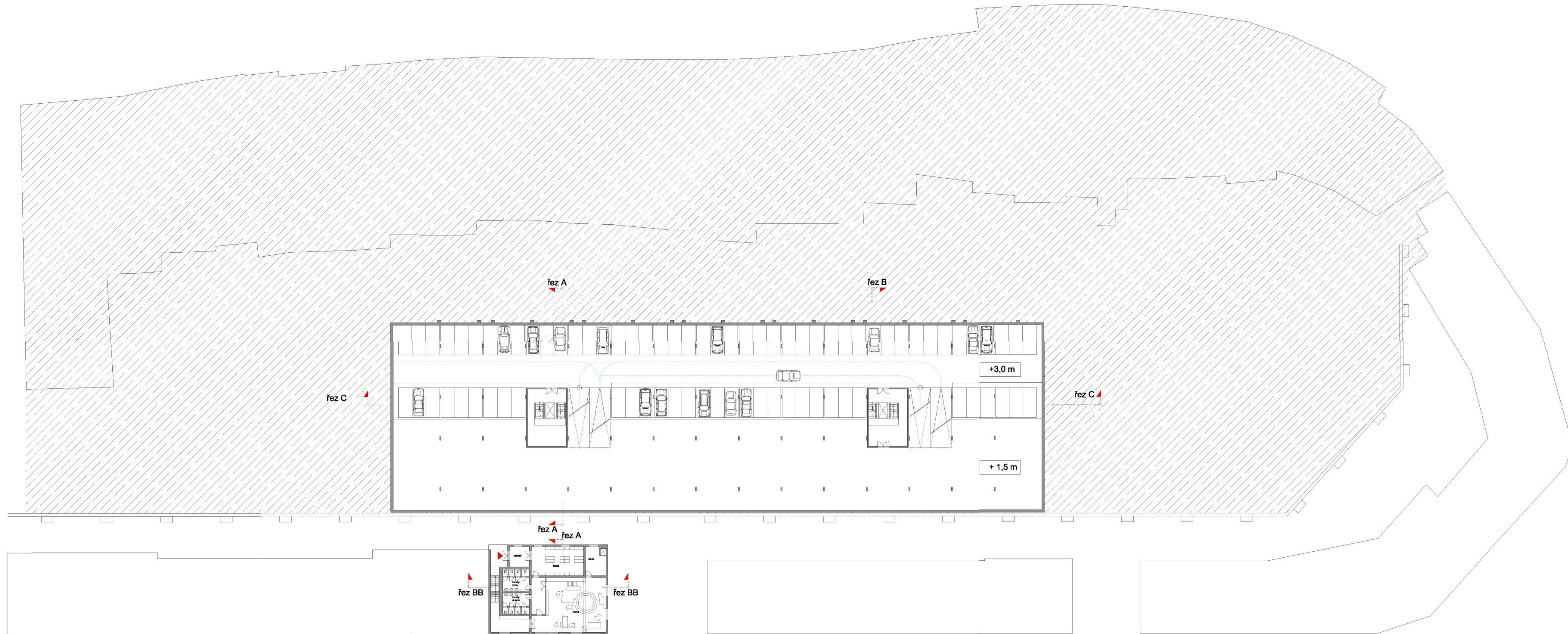
Půdorys 1NP
Bydlení

Měřítko 1:500

007

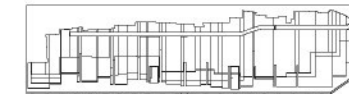
Zacpal Richard

Bakalářská práce architektonického ateliéru 1
prof. Ing. arch akad. arch Jiřího Suchomela

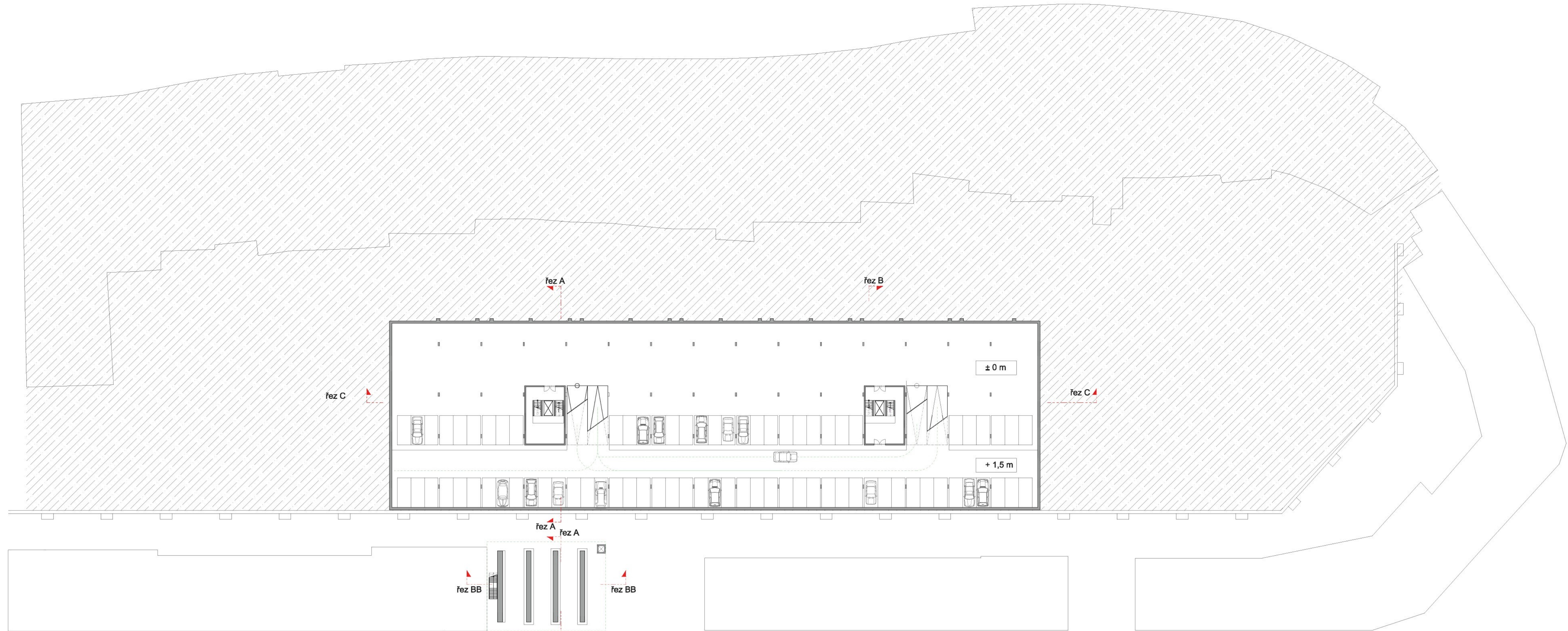
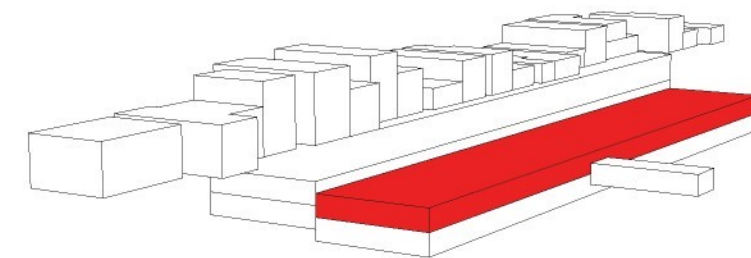
Jižní terasy Hradec Králové

Půdorys 3PP Parking
a Denní centrum 2NP

Měřítko 1:400

010

Zacpal Richard

Bakalářská práce architektonického ateliéru 1
prof. Ing. arch akad. arch Jiřího Suchomela

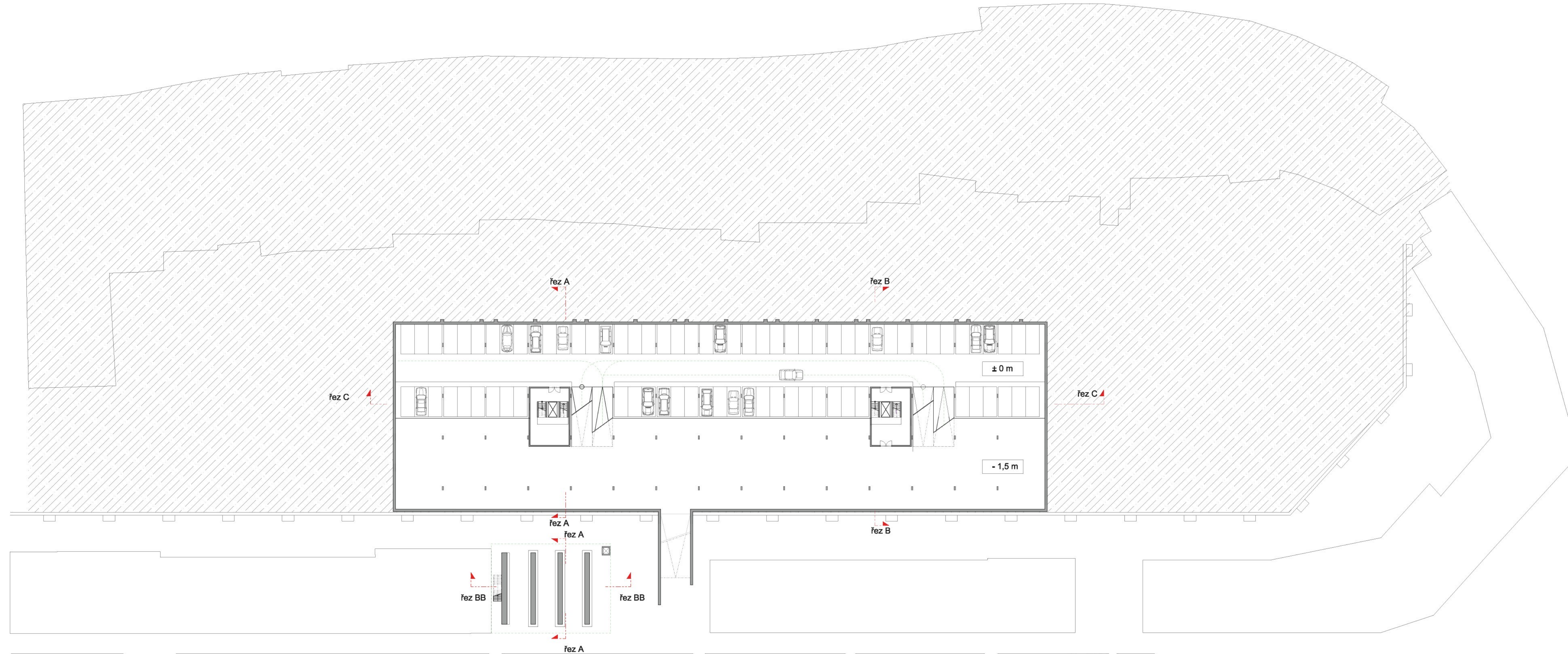
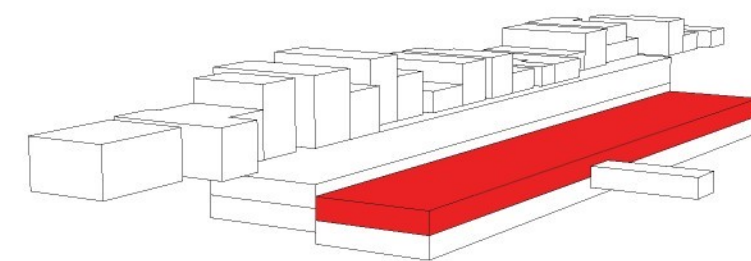
Jižní terasy Hradec Králové

Půdorys 4PP Parking
a Galerie 1NP

Měřítko 1:400

011

Zacpal Richard

Bakalářská práce architektonického ateliéru 1
prof. Ing. arch akad. arch Jiřího Suchomela

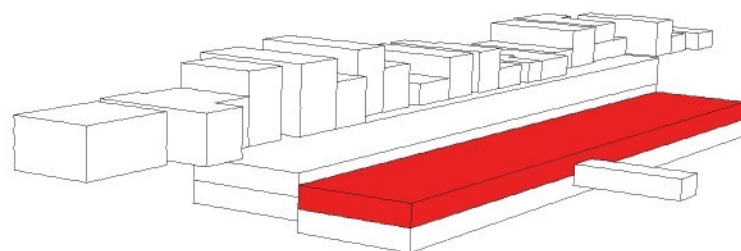
Jižní terasy Hradec Králové

Půdorys 5PP Parking
a Galerie 1NP

Měřítko 1:400

012

Zacpal Richard

Bakalářská práce architektonického ateliéru 1
prof. Ing. arch akad. arch Jiřího Suchomela

Jižní terasy Hradec Králové

Půdorys 6PP Parking
vjezd

Měřítko 1:400

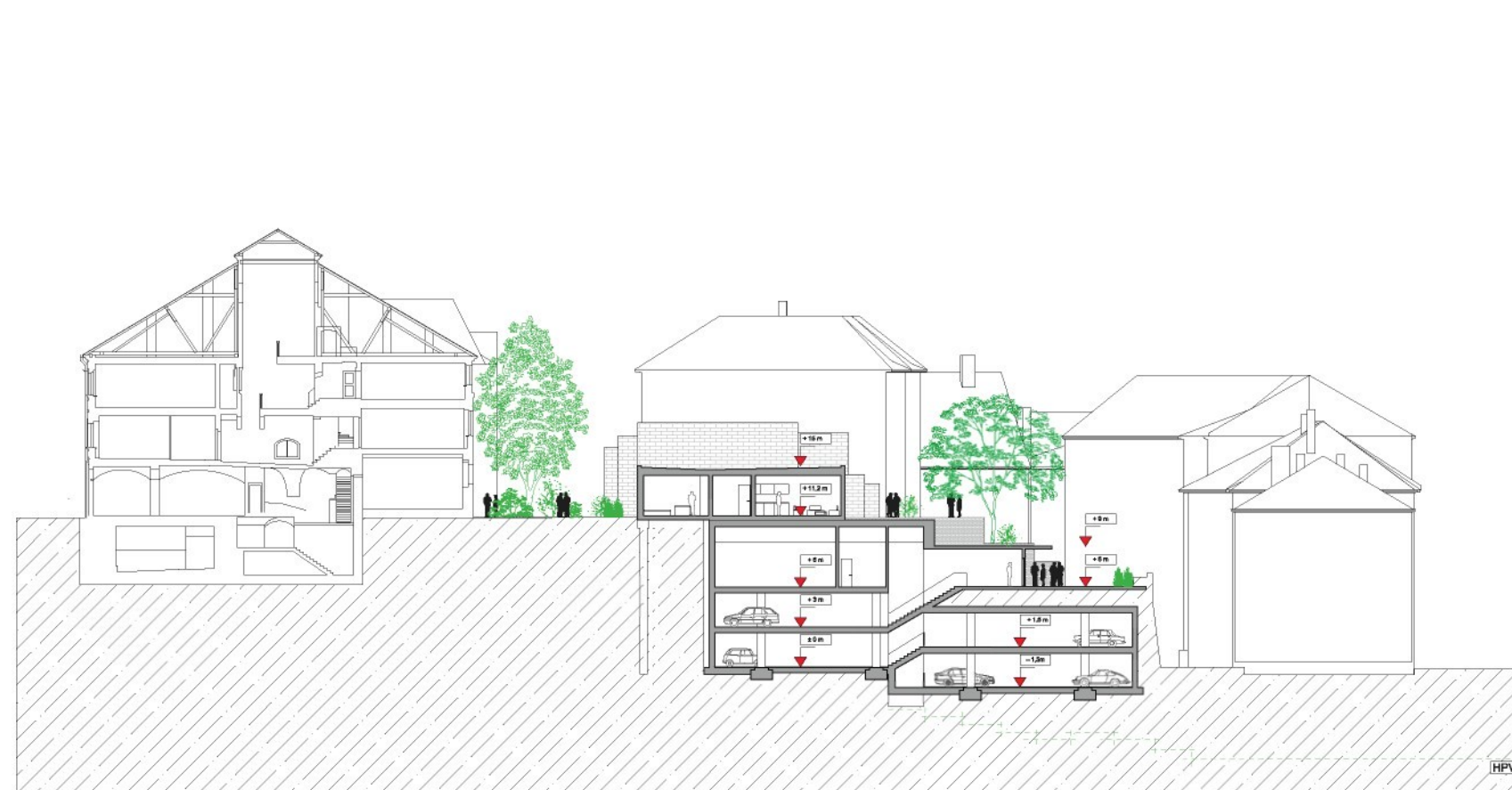
013

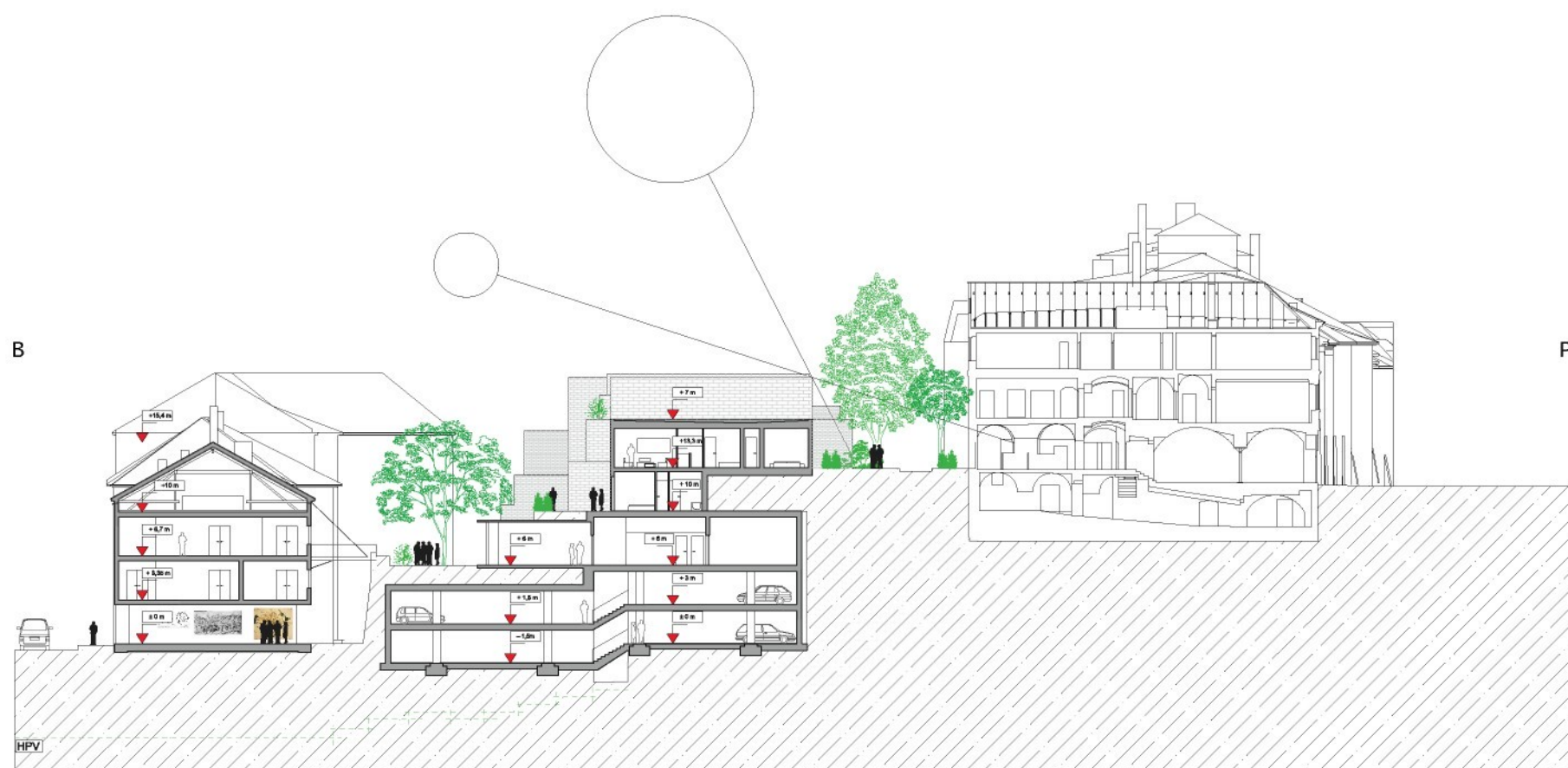
Podélný řez C

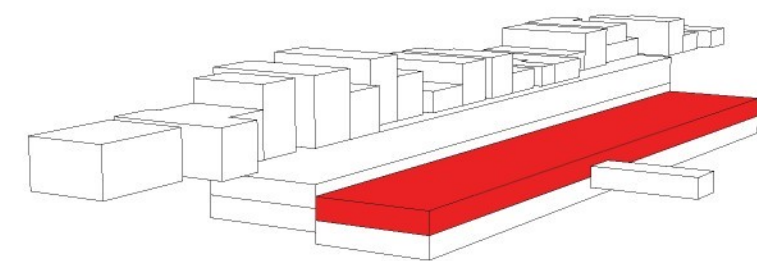
Podélný řez BB

Příčný řez B

Příčný řez A

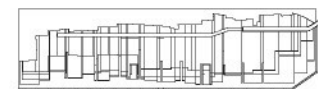
Pohled severní na galerii
a denní centrum

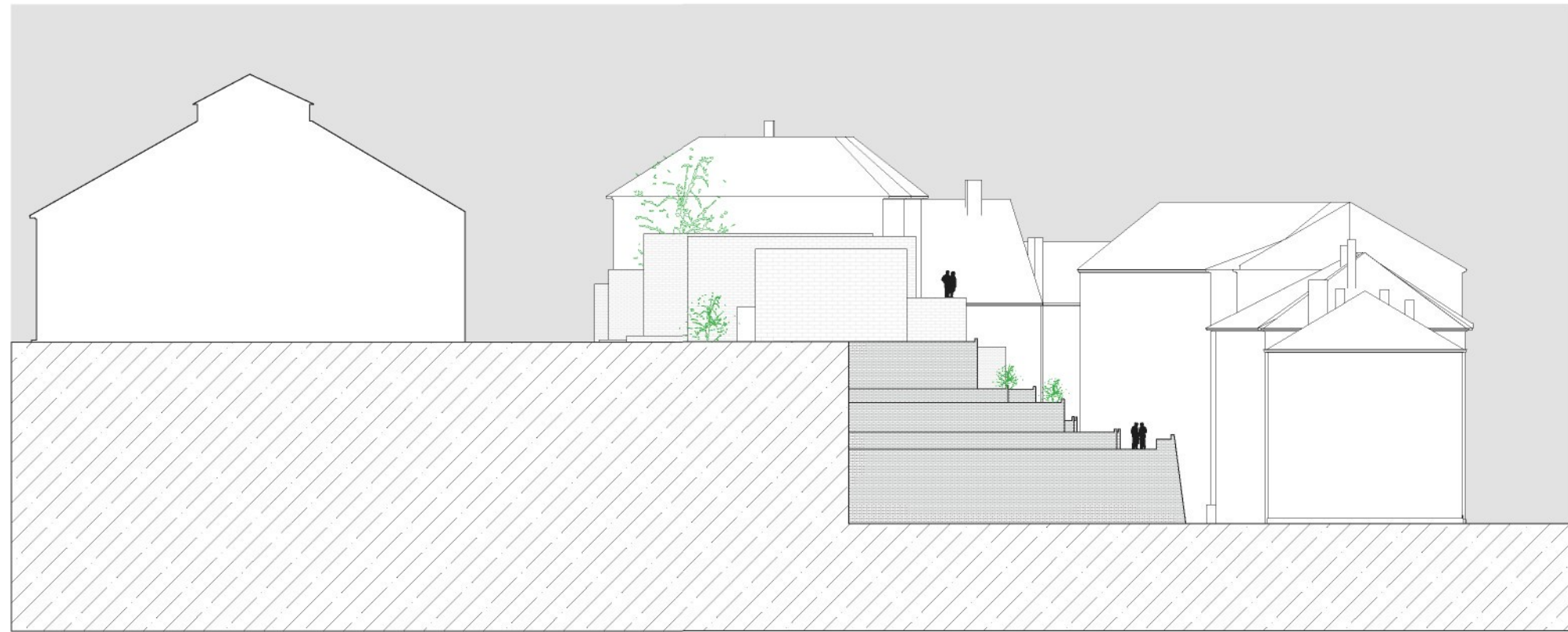
Pohled severní na rodinné domy

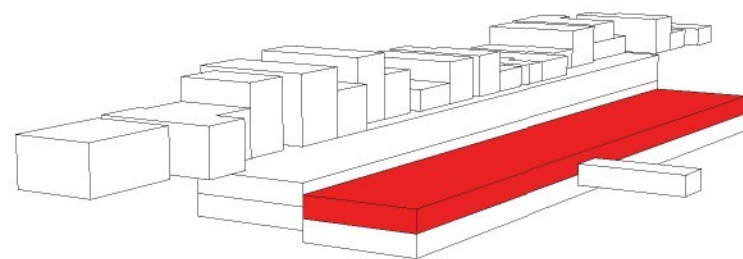
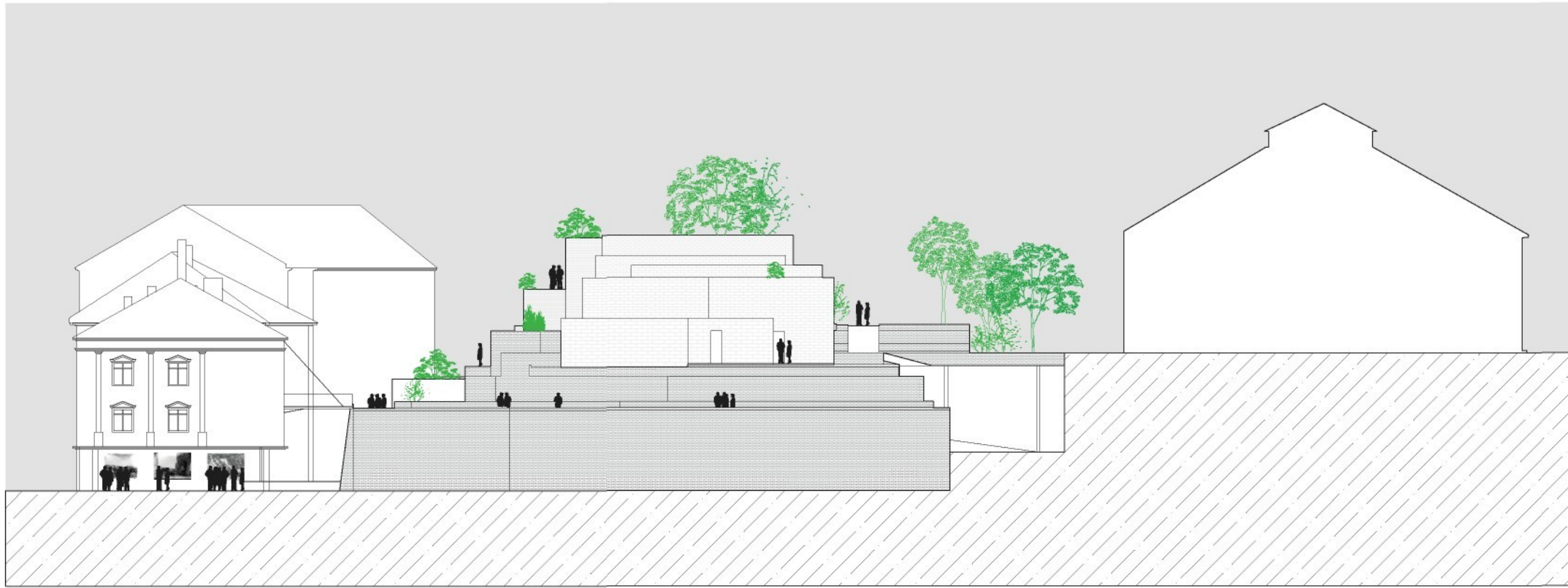
Pohled jižní na rodinné domy

Pohled východní

Pohled západní

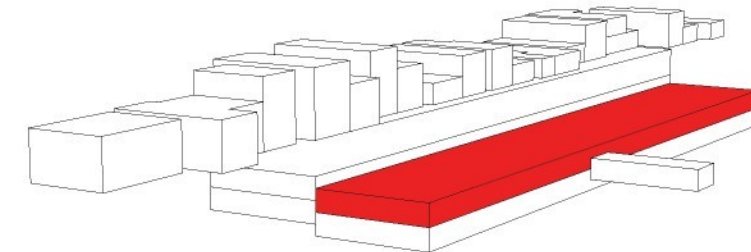
znak	označení	název	výška
	S1	javor babyka	12m
	S2	bříza pýřitá	do 20m
	S3	jeřáb ptačí	15m
	N1	javor dlanitý	8m
	N2	jinan dlouhokvětý	do 10 m
	N3	morušovník bílý	10 m
	N4	magnolie	10 m
	K1	hloh obecný	8 m
	K2	zmarlika jižní	8 m

	R1	zmarlika jižní	8 m
	R2	pámelník poříčný	2 m
	R3	ruj vlasatá	3 m
	V1	azalky (vonné keře)	do 3 m
	V2	sklalník rozkladitý	3 m

	T1	psineček tenký	okrasný
	T2	košťava červená	okrasný
	T3	lipnice luční	užitkový
	T4	rohanka hřebenitá	sadový
	M1	vlastní rostliny majitelů	
	P1	trubač korenicí	výška hradeb
	P2	břečťan popínavý	výška hradeb

	F1	ozdobnice čínská	2,4 m
	F2	třeslice největší	0,5 m
	F3	dochan východní	0,4- 0,5 m
	F4	zaječí ocásek vejčitý	0,3- 0,4 m
	B1	sírký ibišek	1,5- 2m
	B2	ostronožka	0,6- 0,8 m
	C1	levandule, mateřídouška	plošně

	M1	zpevněná plocha (lámaný kámen)	plošně
		prostor pro kola	
		jemný písek	
		budovy	

Řešení
Už kvůli svému umístění v městské struktuře – uvnitř vnitrobloku, na hraně kopce, na místě původní horní hradby – vybízí k citlivému přístupu s ohledem ke stávající zástavbě. Mnou zvolená majoritní funkce, kterou vkládám do neudržovaného prostředí soukromých zahrad a teras je bydlení. Bydlení na pomezí soukromých rodinných domů a komunitního obytného domu. Bydlení, proto, jak už jsem výše zmiňl, z důvodu umístění v klidném vnitrobloku, avšak v bezprostředním kontaktu historického jádra, centrem plným služeb a příležitostí. Hmoty domů stavím na prostor stopy původní hradby. Jsou v kompaktním celku inspirovaným linearitou místa a dřívější historickou zástavbou a jejím členěním (dodnes patrná gotická parcelace).

„Nizkopodlažní obytná zástavba s vysokou intenzitou využití zastavěného území je chápána jako protiváha k sídelní kaši a desurbanizaci příměstské krajiny. Cílem práce je ideový návrh obytné struktury o cca 2 až 3 podlažích, umístěné v centrální části města a poskytující kvalitu bydlení srovnatelnou s bydlením v rodinném domě.“
Hlavní hmota, kompaktní linie, nekde zapuštěná do terénu, jinde na něj usazená. Odráží v sobě dvojí strukturu Hradce Králového. Historickou, měkkou, živelně rostlou, nepravidelnou strukturu městského jádra a novodobou intenzivní, jasně definovanou zástavbu (domy a uliční síť Pražského předměstí, socialistická výstavba panelových domů).

Z jihu, který je blíže novější zástavbě a přímým kontaktem s linearitou hradeb a Komenského ulice je hmota jasně definována. Vytváří novou uliční frontu otevřenou do nových pobytových zahrad. Za to ze severu se ztrácí v nepravidelnosti bloku domů na náměstí a nově navrženého polosoukromého prostoru zahrad. Tato hlavní linie, je umístěna tak, aby dělila řešené území ve dvě. Mezi novou linií a domy na náměstí vytváří zahrady pro původní obyvatele domů. Oproti tomu na druhé straně se vymezuje vůči novému uspořádání jižních teras. Zde navrhuji lineární park, spíše promenádu v intenzivní zeleni, než velké volné travnaté plochy známe ze severní části centra města. Přes Gočárovo schodiště je propojen skrz jezuitské zahrady až k terasám u pivovaru. Park plný klidných míst a zákoutí. Vhodný pro individuální relaxaci. Vybízející k zastavení. Do parku je možno z venku vstoupit na dvou místech, od Mýtské brány a z Gočárova schodiště. A také i ze dvou tunelů, které vedou z vnitřních prostor parkoviště, zázemí domů, sklepních kojí, well-nessu a squashových hřišť. V parku je možno pohybovat se po dvou úrovních – základní, která je v jedné výškové hladině a je jasně definována linearitou cesty - promenády. Doplněna zákoutími s lavičkami a místy k zábavě – petanquevé hřiště, stoly pro šachové partie, ... Oproti tomu druhá, zvýšená, ve výškovém profilu se proměňující terasa se zelenými kopci rostlin, pomáhá dotvořit atmosféru – pohlcení, ztrácení v přírodě. Tyto dvě terasy jsou v celém svém rozsahu veřejné a fungují jako park s omezenou otvírací dobou. Pro bezpečnost obyvatel, by tu byla možnost vstoupit ve večerních hodinách pouze rezidentům. Z parku, ze základní terasy je možnost přes dva otvory – tunely - vstoupit do útrob objektu. A to buď pomocí schodišť a výtahů přímo sjet do garáží, nebo ve stejné úrovni pokračovat do zázemí stavby – tepelný výměník, kolárna, sklepní kóje, prádelna, mandlova a sušárna, dílna. Toto zázemí je symetricky rozděleno ve dvě, každá na koncích objektu. To ve středu tohoto prostoru nabízí prostor pro wellness centrum s bazénem s protiproudem, saunou, squashem, posilovnou a potřebným zázemím. Monolitické podzemní garáže jsou založeny pomocí uhlové stěny a patek nad hladinou spodní vody a v soudržné zemině. Odstavné plochy jsou posunuty o polovinu výšky podlaží. Výškový rozdíl se překonává pomocí krátkých ramp (D'Humyho systém). Kapacita parkoviště je 615 parkovacích stání, včetně 12 míst pro invalidy. Pro potřeby rezidentů v mnou navrhované zástavbě je potřeba 50 stání, zbytek je určen pro přesunutí parkoviště z hlavního náměstí mimo historické jádro, či stávající rezidenty. Stejná konstrukce pokračuje přes wellness a zázemí domů k samotným objektům individuálního bydlení, kde končí. Tyto domy z části využívají stropní konstrukce wellnessu. Ty, co jsou půdorysně mimo základ parkoviště jsou založeny na pilotech. Stěnový konstrukční systém a spirool stropy nabízí dostatečnou variabilitu vnitřního uspořádání bytu, kterou jsem se snažil z dokumentovat ve výkresech půdorysů v různých variantách. Velké dětské pokoje pro dvě děti jsou navrženy jako celek, avšak lze, až dorostou děti, rozdělit na dva menší. Finální dispozice by se vždy odvíjela od požadavků klienta. Linie domů je tvořena dvěma základními domy, o šířce 6,40 metru a 8 metrů, a hloubce 10 m a 15 m. Tyto domy jsou dále modifikovány, až se ustálily na šesti typech o těchto rozměrech užité plochy:

57m2 .. počet bytů v přízemí: 6
68m2 .. počet bytů v přízemí: 2
78m2 .. počet bytů v přízemí: 1
87m2 .. počet bytů v přízemí: 3
100m2 .. počet bytů v přízemí: 2
110m2 .. počet bytů v přízemí: 3

Další možnost, jak byt obměnit, je pomocí vnitřního schodiště. A to o patro výš či níž. Čímž narůstá prostor i finanční náročnost takovýchto kombinací. Avšak nabízí další možnosti, jako je třeba využití ploché střechy. Potřebné servisní zázemí a technická podpora je umístěna v suterénu objektu. Napojení na městskou vodu. Možnost i na centrální teplo – teplovod zhruba 400m od řešeného území. Jinak každý vybaven kotlem na zemní plyn. S centrálním výměníkem. Orientace domů je severo-jihní. Prosklení je vždy pouze na jih a sever. U francouzských oken ve druhém a třetím nadzemním podlaží je vnější zábradlí – prvek, který nezasahuje do rastru fasády. Skleněné zábradlí v rámech, ze stejného materiálu jako okenní rámy, zapuštěné ve fasádě.

Zdroje:
wikipedia.cz, fake3.com
Kenneth Frampton, Moderní architektura – Kritické dějiny, Academia, Praha, 2004
Farshid Moussavi and Michael Kubo, The Function of Ornament, Actar, Barcelona 2006
Peter Cook, Drawing - the motive force of architecture, John Wiley, London, 2008

